

CENTRUM STAD

IN GOED
ESPREK
ER LEVEN
EEN STAD.
ZE WEEK:
ROTTERDAM

JULES DEELDER, de nachtburgemeester van Rotterdam, heeft zijn stad simultaan met zijn leven zien evolueren. Hij is niet rouwig om het internationale karakter ervan. ‘We zijn allemaal lotgenoten.

Ik zou misschien wel bang kunnen zijn van mezelf, maar van een ander? Nee. Nooit.’

Door Katrien Steyaert, foto's Johan Jacobs

In 1940 bombardeerden de Duitsers Rotterdam plat, vier jaar later werd u geboren.

‘Ik ben in een soort nulpunt geboren, toen het centrum een maanvlakte was. Ik heb de stad gedurende mijn leven helemaal zien veranderen. Meestal is de stad ouder dan de mensen die erin wonen, maar in mijn geval is dat dus omgekeerd. En dat vind ik leuk. Ik ben opgegroeid in Overschie, één van de uitbreidingswijken rond de stad, in een heel groot huis. Tenminste, als kind had ik het idee dat de kamers waanzinnig hoog

waren en het huis bijzonder ruim. Ik ben er later nog weleens terug geweest en toen viel het anders uit. Maar wat maakt het uit? Ik kan zeggen dat ik een gelukkige jeugd heb gehad.’

U hebt er als jongeman ook alles uitgehaald: u dichte, drumde, dook het nachtleven in en fietste weleens stoned door de stad.

‘Die tijden worden altijd een beetje verheerlijkt, terwijl er toen ook *geen kloten* te doen was. Maar het klopt wel: ik heb mijn eigen leven op het spel gezet, omdat ik geloof dat je anders überhaupt niet leeft. Zonder

risico leven, het spijt me bijzonder, maar dat kan dus niet. En toch proberen velen zich van tevoren te verzekeren. De mensen zijn bang, vooral van elkaar. Ik zou misschien wel bang kunnen zijn van mezelf, maar van een ander? Nee, nooit.’

Vindt u Rotterdammers dan intoleranter dan vroeger?

‘Rotterdam leeft al eeuwen van de wereldhandel maar als de wereld op bezoek komt, doen ze hier de deur dicht. De straten lopen nu vol buitenlanders, maar veel Rotterdammers doen daar heel bekrompen over.

Terwijl, Jezus, iedereen is toch gelijk? Als we doodgaan, zijn we allemaal even dood. En dus begrijp ik niet dat het zo moeilijk is te zien wat je als mensen samenhoudt in plaats van wat je uit elkaar drijft. Bij mij thuis om de hoek staat in blauwe neonletters: “De omgeving van de mens is de medemens.” Dáár gaat het om: als je maar contact hebt met je medemens.’ **Geldt dat ook voor een schrijver?** ‘Absoluut. Je kunt wel een hoop lopen prevelen, maar als je door niemand wordt begrepen, wat heeft het dan voor zin? Het is al vaak gebeurd dat mensen naar me toe komen naar aanleiding van een van mijn teksten. Dát is het voor mij, want ik schrijf voor het publiek en niet voor de kritiek. Ik probeer te vertolken wat anderen

raakt en daarom ben ik ook nooit zo voor hermetische ik-gedichten geweest. Bij mij vanbinnen is het over het algemeen pikdonker en je komt er helemaal niemand tegen. Maar in de buitenwereld schijnt het licht, daar herken je jezelf in de ander.’

Over die buitenwereld schreef u 35 jaar geleden ‘Stadsgezicht’ en onlangs ‘Rotown Magic’, allebei odes aan Rotterdam. Inspireert de stad u nog steeds?

‘Natuurlijk. Ik heb nooit onder stoelen of banken gestoken dat ik een Rotterdammer ben. Ons taalgebruik is over het algemeen wat kernachtiger en dat gebruik ik. Een paar van mijn gedichten hangen in de stad, in een metrostation bijvoorbeeld. Dat is prettig, want het betekent dat je een

essentie heb geraakt. Mijn nieuwe bundel *Het graf van Descartes* verschijnt in het najaar en ook daarvoor boden mijn plek en het huidige levensklimaat inspiratie. Ik woon midden in de stad in een kast van een huis - dat kopen was een van de weinige echt verstandige beslissingen in mijn leven - en ik sta regelmatig op mijn balkonnetje, gelijk een volksmenner die alles opvangt wat er in de lucht zit.

En dat kan nergens anders?

‘Ik ben een absolute stadsmens en tja, ik ben in Rotterdam geboren. We hebben hier ook geen grote media, reclamebureaus of kranten waar rond iedereen samenklekt zoals in Amsterdam. En dus vind ik het hier lekker rustig om te schrijven. Ik heb »

‘ZE ZEGGEN ALTIJD DAT IEDEREEN DOODGAAT, MAAR IN MIJN GEVAL MOET IK DAT NOG ZIEN. IK LEEF IN HET NU EN WIE DAT DOET, HEEFT HET EEUWIGE LEVEN’

een hele tijd in Londen gewoond en ook dat beviel me prima. Maar ik ben er in de bajes geëindigd en er uitgezet. Ach, nu weet ik in ieder geval wat het is om in de bajes te zitten. Als je niets meemaakt, heb je weinig om over te schrijven, en heb je eigenlijk weinig geleefd.

U bent als sinds de jaren 70 nachtburgemeester. Maakt u die naam nog altijd waar?

‘Ik draag die titel met trots, als een erenaam. Hij getuigt van een zekere poëzie en veel fantasie. Wat het nachtleven betreft: ik heb nu weer een bandje en na elk optreden proberen we gelijk de plaatselijke kroeg uit. Ik doe dat hier in Rotterdam ook nog - café Ari is zowat mijn tweede huiskamer - maar op een gegeven moment heb je het ook wel gezien. Vroeger had

ik het idee dat ik overal bij moest zijn, maar in de loop van de tijd heb ik ontdekt dat je eigenlijk niets mist.’

Er is weinig waar u nog op zit te wachten?

‘Weet je wat ik goed zou vinden? Dat ze Antwerpen en Rotterdam bij elkaar voegen. Het zijn verwante steden, allebei havens, en in plaats van elkaar te beconcurreren zouden ze samen sterk kunnen staan. Ik zie het al voor me: dé toegangspoort tot Europa, dé plek waar alles aankomt, legaal en illegaal. Ik weet niet of ik het nog meemaak. Alhoewel. Ze zeggen altijd dat iedereen doodgaat, maar in mijn geval moet ik dat nog zien. Ik leef in het nu en wie dat doet, heeft het eeuwige leven. Aanvankelijk dacht ik dat ik jong zou sterven, zoals veel dichters. Voor de mythe is dat aardig.

Maar dat haal ik dus niet meer, en dus moet ik ineens maar heel oud worden, vind ik. 99 of zo iets. Een heleboel van mijn leeftijdsgenoten zijn al de pijp uit, maar gelukkig laten ze meestal iets achter waardoor ze toch nog aanwezig zijn.’

Bent u daarom gaan dichten?

‘Ik zou het niet weten. Ik ben het gewoon gaan doen. Het is wel waar dat taal haar werk kan doen als je schrijft en je niet echt weg bent, zolang de mensen je gedichten lezen. Mijn gedicht over mijn dochter Ari kent de hele natie onderhand uit het hoofd en onlangs op een supportersfeestje van Sparta zegden de 700 aanwezigen ‘Sparta Geest’ allemaal mee. Als ik zo af en toe een steen in het water kan pleuren en er ontstaan wat kringen, dan ben ik tevreden.’

JULES DEELDER (68) IS EEN LEVENDE LEGENDE. HIJ IS DICHTER, PERFORMER, JAZZDRUMMER EN DE NACHTBURGEMEESTER VAN ROTTERDAM, WAAR HIJ GEBOREN EN GETOGEN IS. DE STAD IS EEN TERUGKEREND THEMA IN ZIJN WERK. IN HET NAJAAR VERSCHIJNT ZIJN NIEUWE BUNDEL *HET GRAF VAN DESCARTES* BIJ DE BEZIGE BIJ. WWW.DEELDER.COM